

Ukrainian Orthodox Church of Canada Українська Православна Церква в Канаді L'Église orthodoxe ukrainienne du Canada

[Home Page](#) | [Listing of Articles](#)

**Святий Мученик Петро
Алеутський**

**Holy Martyr Peter the
Aleut**

Fr. Ihor Kutash - о. Ігор Куташ
kutash@unicorne.org

«Я – Християнин!» (Сповідання Св. Петра, передане Симеоном Івановичем Яновським у своєму листі до Ігумена Валаамського Монастиря, Дамаскина)

На 25-го грудня за григоріянським календарем (відповідає 12-му грудня за юліянським), як подає Український Православний Календар-Альманах Рідна Нива 2010 р., ми святкуємо пам'ять Православного Мученика-тубільця, Св. Петра Алеутського. Святкуємо ми пам'ять його разом зі Св. Германом Аляскінським, який народився до життя Небесного (заснув у Господі) у той день. [Насправді це було 13-го грудня, що до 1900 р., припадало на 25-го грудня за календарем григоріянським, а сьогодні це було б 26-го грудня (юліянська дата за григоріянським календарем перейде з 13 днів до 14 наприкінці лютого 2100 р. – і так від 2101 р. ми мусіли б святкувати Різдво на 8-го січня!) за цим календарем – але затримання того ж дня, як було до 1900 р. дає численним православним, які святкують за

«I am a Christian» (St. Peter's confession, reported by Simeon Ivanovich Yanovsky in his letter to Abbot Damascene of the Valaam Monastery)

On December 25 on the Gregorian Calendar (which is December 12 on the Julian), according to the Ukrainian Orthodox Calendar-Almanac Ridna Nyva for 2010, we celebrate the memory of a First Nations Orthodox Martyr, St. Peter the Aleut. His memory is celebrated together with that of St. Herman of Alaska who was born to Heaven (reposed in the Lord) on that day. [It was actually December 13, which, until 1900, was December 25 on the Gregorian Calendar, and, today, would be December 26 (the Julian date on the Gregorian Calendar will change to 14 from 13 days at the end of February in 2100 – as of 2101 we should be celebrating Christmas on January 8!) on that Calendar - but keeping the day as it was until 1900 provides, for many Orthodox retaining the Julian calendar, an alternative to the highly

юліянським календарем альтернативу до сильно комерційного григоріанського Різдва – тобто Свято Св. Германа Аляскинського].

Пам'ять Св. Петра святкується разом зі Св. Германом мабуть тому, що це Св. Герман саме перший визнав його святість, як побачимо далі. Кажуть, що його алеутське ім'я – Кунґаґнак. Правдоподібно він народився на острові Кодіак в Алеутських Островах Аляски. Православні місіонарі прибули до Аляски з Валаамського Монастиря в Росії в 1794-му р. Чернець Герман (як саме називався він при народженні – невідомо), що народився в Серпухові неподалік від Москви, – єдиний з-поміж них, що зістався живим (та залишився в Алясці) і служив з маленького Соснового Острова до свого упокоєння в 1837-му р. Кунґаґнак – один з численних алеутців, які охрестились у Віру Православну. Дали йому ім'я Петро.

Його відданість Христові була широсердечна, як оповідає Симеон Іванович Яновський, головний управитель російської кольонії в Алясці від 1818 до 1820 рр., у звіті про мучеництво Петра на 24-го вересня/7-го жовтня (у той же день найчастіше святкують пам'ять його) 1815 р., датований 15-го лютого 1820 р. Довшу розповідь про це знаходимо в листі, якого він написав 22-го листопада 1865 р. Ігумену Дамаскину, Валаамського Монастиря, звідки прибув Св. Герман і його браття- Монахи послужити народові в Алясці. (Симеон, який завершив свою земну подорож, як Схимонах Сергій у Монастирі Св. Тихона Калужького, – і є основним джерелом відомостей про життя й служіння Св. Германа).

Петро був одним з робітників Російсько-Американської Фірми, що полював на тюлені та видри на узбережжі Каліфорнії, якою на той час володіли еспанці. Він був затриманий

commercialized Gregorian Christmas – the Feast of St. Herman of Alaska].

St. Peter's commemoration together with that of St. Herman's may be because it was St. Herman who first acclaimed his sainthood as we shall see below. His Aleut name is said to be Cungagnaq. It is likely that he was born on Kodiak Island in the Aleutian Islands of Alaska. Orthodox missionaries had come to Alaska from Valaam Monastery in Russia in 1794. The monk, Herman (his birth name is not known), born in Serpukhov near Moscow, was the only one of them who survived (and remained in Alaska) to minister from the tiny Spruce Island until his repose in 1837. Cungagnaq was one of the many Aleuts who was baptized into the Orthodox Faith. He was given the name Peter.

His commitment to Christ was evidently a wholehearted one as Simeon Ivanovich Yanovsky, chief manager of the Russian colony in Alaska from 1818 to 1820, related in a report on Peter's martyrdom on September 24/October 7 (the day he is most commonly celebrated), 1815, dated February 15, 1820. A lengthier account is found in the letter he wrote on November 22, 1865, to Abbot Damascene of the Valaam Monastery, whence St. Herman and his brother Monks had come to minister to the people of Alaska. (Simeon, who completed his earthly sojourn as the Schema-Monk Sergius in the St. Tikhon of Kaluga Monastery, is the chief source of information about the life and ministry of St. Herman).

Peter was one of the employees of the Russian American Company hunting for seal and otter off the coast of California, at that time held by Spain. He was arrested by Spanish soldiers, together with other Aleuts, and imprisoned in San Pedro (today one of the suburbs of Los Angeles). This arrest prompted Spanish Roman Catholic missionaries (Simeon says they were

еспанськими вояками разом з іншими алеутцями і ув'язнений у Сан Педро (сьогодні це передмістя Лос Анжелоса). Цей арешт спонукав еспанських Римо-Католицьких місіонарів (Симеон каже, що це були єзуїти, але вони напевно були францішканці) поцікавитися душею ув'язнених. У послідовності з популярним поглядом стосовно приналежності до віросповідної спільноти, який більше пов'язаний з ідеологією аніж теологією, місіонарі наполягали, щоб алеутці прийняли Хрещення, мовляв їхня участь у віросповідній спільноті Православній робила їх «єретиками та схизматиками».

Алеутці зовсім не так розуміли свою Віру і вони рішуче відмовлялися піддатися вимогам еспанців, навіть під загрозою тортур та смерті. Петро першим постраждав. Він нарешті помер через втрату крові після серії ампутацій, по якій він зістався без рук та ніг (зауважте, що в Іконі Св. Петро підніс свою руку, щоб показати, що вона йому повернена в вічному Царстві, якого він осягнув своїм непохитним терпінням ради Христа). Св. Петро до самого кінця тримався свого сповідання віри: «Я - Християнин». Решта алеутців уникнули його долі, коли в останню хвилину наспів наказ негайно звільнили їх та поправили до м. Монтерей.

Будучи засліплені сектантською ідеологією, мучителі Св. Петро не почули докір, натхнений Св. Духом, у тих словах. У наших часах виявляється, що теологія дещо перевищила ідеологію, і цю пересторогу, здається, нарешті почули. Наприклад, ця Ікона, яку ми тут опублікували, написана рукою іконографа, Айною Гекер, яку попросив зробити це єзуїт, о. Рей Буцько, антрополог тубільців. Зворушливий опис (англійською мовою) процесу написання цієї Ікони знаходимо [ось тут](#).

Можливо цього ж о. Буцька

Jesuits, but they were most probably Franciscans) to take an interest in the souls of the prisoners. In keeping with a common view of faith community membership that has more to do with ideology than theology, the missionaries insisted that the Aleuts be baptized, as their participation in the community of Orthodox faithful was deemed to make them «heretics and schismatics».

This was not at all the way the Aleuts viewed their faith and they resolutely refused to acquiesce to the Spaniards' demands even upon threat of torture and death. Peter was the first to suffer. He finally died of loss of blood after a series of amputations which left him without hands or feet (note that in the Icon that St. Peter holds up his hand to show that it has been restored to him in the eternal Kingdom to which he has attained by his steadfast endurance in the name of Christ). To the very end Peter maintained his confession of faith: «I am a Christian». The rest of the Aleuts were spared at the last moment by an order that they be released immediately and escorted to Monterey.

Blinded by sectarian ideology, St. Peter's tormentors did not hear the Holy-Spirit-inspired reproach in those words. In our day, when theology appears to have gained some ground over ideology, the message has apparently been heard. In fact the Icon we have reproduced here was written by the hand of an iconographer, Ina Hecker, who was asked to do this by a Jesuit, Fr. Ray Bucko, an anthropologist of First Nations peoples. Ina's moving testimony of the process of creating this Icon may be found [here](#).

It may be that the same Fr. Bucko was moved by the desire for reconciliation of conflicting Christian communities to link St. Peter the Aleut, martyred as a result of this most tragic conflict, with a Polish Roman Catholic martyr, the Jesuit, St. Andrzej Bobola, tortured to death by Ukrainian Kozaks

спонукало бажання, щоб зростало примирення поміж конфліктуючими Християнськими спільнотами, і поєднати Св. Петра Алеутського, страждання якого було наслідком цього трагічного конфлікту, з польським римо-католицьким Мучеником, Св. Андрієм Боболею, якого замучили українські Козаки 16-го травня 1657 р., під час повстання за Хмельницького. Тут можемо знайти Ікону цих двох Мучеників, які обнімають одне одного, а разом з цим і Молитву про [єдність Християн](#).

Звичайно є поважні різниці між цими Мучениками. Петро був мирянином, а Андрій був Священиком ордену, якого православні Козаки бачила, як агента насильно прозелітуючих католицьких властей. Антагонізм був особливо гострий внаслідок Берестейської Унії 1596 р. (в якій більшість Єпископів Київської Митрополії прийняли влади Римського Папи, і таким чином повстало віросповідна спільнота Українців Греко-Католиків), і відновлення Української Православної ієрархії під охороною козаків у 1620-му р. (якого узаконив Сейм Польської Речі Посполитої лише в 1632-му р.). Також, тортування Петра була стратегією (зовсім невдалою) вимусити перехід на іншу Віру, а о. Андрія напевно було висловом (огидним і поза оправданням) гніву та ненависти до режиму, якого уважали гнітючим. Однак до тієї міри, що і Петро і Андрій обидва посвятилися явному єднанню з Христом, як у житті, так і в смерті – не суперечить духовній істині їх уважати – і святкувати – як братів у Вірі в Христа, яка основана на теології (пізнання Бога Молитвою і життям), яка стоїть вище ідеології.

Почувши від Симеона про мучеництво Петра, Св. Герман запитав, як називається цей непохитний юний алеутець, який так успішно поборов своїх мучителів своєю Вірою аж до смерті. Почувши відповідь, він

on May 16, 1657, during the Khmelnyts'kyi uprising. An iconic representation of the two Martyrs embracing, together with a prayer for Christian unity, is found [here](#).

There are, of course, important differences between the Martyrs. Peter was a layman, while Andrzej was a priest of an order which the Orthodox Kozaks would have viewed as an agent of the forcibly proselytizing Catholic authorities. Antagonism was particularly keen in the wake of the Union of Berestya of 1596 (by which the majority of Bishops of the Kyivan Metropolis accepted the authority of the Pope of Rome, thus forming the Ukrainian Greco-Catholic communion) and the reconstitution of the Ukrainian Orthodox hierarchy under the protection of the Kozaks in 1620 (which was legalized by the Parliament – Sejm - of the Polish Commonwealth only in 1632). Also, Peter's torture was a (singularly ineffective) strategy to force a transfer of a faith allegiance, while Fr. Andrzej's was undoubtedly an expression (abominable and inexcusable) of anger and hatred of what was seen as an oppressive regime. Nonetheless, to the extent that both Peter and Andrzej were both committed to manifest union with Christ by their life - and death – it is not contradictory to spiritual truth to recognize – and celebrate – them as brothers in a Faith in Christ, which is founded upon a theology (knowing God through prayer and life) which transcends ideology.

Upon hearing from Simeon of Peter's martyrdom, St. Herman asked what was the name of the resolute young Aleut, who thus successfully overcame his tormentors by his faith unto death. When told it, he turned reverently towards an Icon (perhaps of the the Lord Who overcame death by His death) and cried: «Holy New-Martyr Peter, pray to God for us». St. Herman's proclamation was confirmed in 1970 by two Russian Orthodox Communions in

повернувся побожно до Ікони (можливо до Ікони Христа, Який поборов смертю Своєю смерть) і викликнув: «Святий Новомученику Петре, моли Бога за нас!» Проголошення Св. Германа підтвердили в 1970-му р. дві Російські Православні віросповідні спільноти в Північній Америці, Православна Церква в Америці (ПЦА) та Російська Православна Церква Заграниця (РПЦЗ) паралельними літургічними урочистостями (сьогодні ці дві спільноти, які колись змагалися одна з одною,- у сопричасті поміж собою). Нехай пркклад Св. Петра, Мучекника-підростка, подає нам натхнення бути більш непохитними та відпорними у своїй Вірі в Господа Любові та Радості, щоб кожний з нас, у свій власний спосіб, робив свій вклад у зростання примирення поміж людьми та спільнотами світу. Амінь.	North America, the Orthodox Church of America (OCA) and the Russian Orthodox Church Outside of Russia (ROCOR), who canonized this second (St. Juvenaly, in 1796, was the first) Orthodox North American Martyr in parallel liturgical solemnities (today these two – formerly rival - communities are in communion with each other). May St. Peter the teen-age Martyr, inspire us all to greater resoluteness and resiliency in our faith in the Lord of Love and Joy, so that we may, each in their own way, contribute to the growth of reconciliation among the people and communities of the world. Amen.
--	--